

Sygn. akt III AUa 691/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 r. w Szczecinie

sprawy E. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 czerwca 2016 r. sygn. akt VI U 817/14

oddala apelację.

SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska del. SSO Gabriela Horodnicka

– Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 691/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał przeliczenia świadczenia emerytalnego E. D., uwzględniając zaświadczenie Rp-7 dokumentujące wynagrodzenie zastępcze przysługujące pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze za lata 1977-1981.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że nie zostało uwzględnione zaświadczenie o zarobkach z dnia 04.11.1972 r. przy ustalaniu podstawy wymiaru składek za okres od 05.09.1966 r. do 31.10.1972 r.,

nie uwzględniono umowy nr (...) z dnia 17.01.1977 r., gdzie wskazano, że wynagrodzenie za okres od 18.09.1976 r. do 31.12.1976 r. wynosiło średnio za miesiąc 4.611,00 zł przy ustalaniu jego wynagrodzenia za rok 1976 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumenty zawarte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał, że wysokość przyjętego wynagrodzenia za rok 1976, za okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w C. (do 10.07.1976 r.) wynikała z wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej, tj. 13.188 zł, a za okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od 18.09.1976 r. przyjęto kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy, tj. 4.120,00 zł. Z kolei zaświadczenie wystawione przez pracodawcę w dniu 04.11.1972 r. nie mogło zostać uwzględnione, albowiem na jego podstawie nie można ustalić w jakim okresie ubezpieczony osiągał wynagrodzenie we wskazanej kwocie.

Decyzją z dnia 28 stycznia 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił E. D. prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury. W uzasadnieniu ubezpieczony podniósł, iż kwestionuje wysokość przyjętego przez organ rentowy wynagrodzenia za rok 1975 wskazując, iż

w jego ocenie wynosi ono 28.945,00 zł. Ubezpieczony podniósł także, że organ rentowy przy wyliczaniu wynagrodzenia zastępczego pominął okres od 01.01.1977 r. do 17.01.1977 r. Ponadto ubezpieczony zakwestionował wysokość wynagrodzenia ustaloną przez organ rentowy za rok 1978 r., podnosząc, iż treść wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej pozwala na przyjęcie, iż wynosiło ono 56.674 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, iż ubezpieczony nie wykazał jakoby jego wynagrodzenie wyrażało się inną kwotą, aniżeli przyjęta przez organ rentowy.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2016 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim postanowił zarządzić połączenie spraw z w/w odwołań ubezpieczonego i prowadzić je łącznie pod sygn. akt VI U 817/14.

Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 13 sierpnia 2014 r. i z dnia 28 stycznia 2015 r., znak (...) i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego E. D. na kwotę 1.544,91 zł przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 66,98% od 1 czerwca 2014 r., zaś w pozostałym zakresie odwołania oddalił.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Decyzją z dnia 22 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przyznał ubezpieczonemu E. D. emeryturę od 10 marca 2014 r. Organ ustalił, iż okres ubezpieczenia E. D. wynosił 27 lat, 9 miesięcy i 24 dni okresów składkowych oraz 6 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. 1967; 1971-1975; 1984-1991; 1994-1996; 1999-2001. Wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 49,76%.

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał przeliczenia świadczenia ustalając jego wysokość na kwotę 1.446,08 zł. Do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury przyjęto 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. lat 1967, 1971-1975, 1977-1978, 1980, 1984-1988, 1990-1991, 1995-1996, 1999-2000. Wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 60,20%.

Organ rentowy ustalił, że dochód ubezpieczonego wynosił w 1967 r. -10.200,00 zł, w 1971 r. - 12.000,00 zł, 1972 r. - 11.734,00 zł, 1973 r. - 12.000,00 zł, 1974 r. -39.620,00 zł, 1975 r. - 19.111,00 zł, 1977 r. -70.669,00 zł, 1978 r. - 42.843,00 zł, 1980 r. -80.477,00 zł, 1984 r. - 91.200,00 zł, 1985 r. - 120.000,00 zł, 1986 r.- 172.800,00 zł, 1987 r.-252.000,00 zł, 1988 r. - 324.000,00 zł, 1990 r. - 4.615.141,00 zł, w 1991 r. -10.949.221,00 zł, 1995 r. - 4.545,77 zł, 1996 r. - 3.858,35 zł, 1999 r. - 9.425,02 zł, 2000 r. -19.555,88 zł.

Ubezpieczony w okresie od dnia 05.09.1966 r. do dnia 31.10.1972 r. pozostawał zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w S.. W okresie od 23.04.1968 r. do 11.04.1970 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. W umowie o pracę ubezpieczonego wskazano, iż wynagrodzenie będzie obejmowało wynagrodzenie zasadnicze 4,50zł/h oraz premie produkcyjne zgodne z obowiązującym regulaminem. W protokole weryfikacji z dnia 30.04.1970 r. wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonego określono jako stawka 8 zł/h. Z zaświadczenia o zarobkach z dnia 04.11.1972 r. wynikało, że jego wynagrodzenie wynosiło 3.800 miesięcznie.

W okresie od 09.11.1972 r. do 14.12.1974 r. ubezpieczony pozostawał zatrudniony w (...) S.A. w B.. W zaświadczeniu kwalifikacyjnym z dnia 21.11.1972 r. wskazano, iż od 09.11.1972 r. godzinowa stawka wynagrodzenia ubezpieczonego wynosiła 9,50 zł. Od 01.05.1973 r. uległa ona zmianie i wynosiła 12,00 zł na godzinę. Natomiast od 01.10.1974 r. wynosiła 13,50 zł na godzinę.

W okresie od 04.06.1975 r. do 31.12.1975 r., ubezpieczony pozostawał zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w C. i pracował na budowie eksportowej w NRD. Wynagrodzenie zastępcze ubezpieczonego za okres od dnia 04.06.1975 r. do dnia 30.11.1975 r. wynosiło 20.408,00 zł.

W okresie od 18.09.1976 r. do 1.07.1978 r. ubezpieczony pozostawał zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...). W świadectwie pracy z dnia 04.07.1979 r. jego wynagrodzenie zostało określone stawką 13,50 zł/h. W okresie od 15.01.1977 r. do 30.06.1978 r. ubezpieczony był zatrudniony na budowie eksportowej.

W okresie od 01.08.1978 r. do 18.12.1978 r. ubezpieczony pozostawał zatrudniony w (...) w W.. W umowie o pracę, świadectwie pracy oraz arkuszu kwalifikacyjnym wynagrodzenie ubezpieczonego oznaczone zostało stawką godzinową 13,50 zł. W legitymacji ubezpieczeniowej wskazano, iż w tym okresie ubezpieczony otrzymywał średnie wynagrodzenie 4.600 zł.

Wysokość świadczenia ubezpieczonego wynosi od 01.06.2014 r. - 1.544,91 zł brutto, po waloryzacji od dnia 01.03.2015 r. - 1.580,91 zł brutto, a od 01.03.2016 r. - 1.584,70 zł brutto przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 66,98% od 01.06.2014 r.

Sąd Okręgowy uznał odwołanie ubezpieczonego za częściowo uzasadnione, w pierwszej kolejności wskazując, że obowiązująca od 1 stycznia 1999 r. ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 887) przewiduje dwa sposoby obliczania wysokości emerytur, uzależniając ten sposób od daty urodzenia ubezpieczonego. Dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. (dział II rozdział 2) prawo do emerytury przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego i wykazaniu się odpowiednim stażem ubezpieczeniowym (stary system emerytalny). Emerytura obliczana jest w sposób określony przepisami art. 51-56 ustawy (system zdefiniowanego świadczenia). Ubezpieczony urodził się przed dniem 1 stycznia 1949 r., wobec czego jego emerytura została wyliczona w oparciu o system zdefiniowanego świadczenia.

Sąd pierwszej instancji nadmienił, że w myśl art. 53 ust. 1 w/w ustawy emerytura wynosi: 24 % kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych, po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych z uwzględnieniem art. 55. W świetle ust. 2 przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy. Z kolei zgodnie z ust. 3 emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa

w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 (m.in. renta z tytułu niezdolności do pracy), oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 w/w ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Zgodnie ust. 2 w przypadku, gdy zainteresowany w ciągu 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłosił wniosek o emeryturę, pobierał przez więcej niż 10 lat zasiłek przedemerytalny, podstawę wymiaru emerytury stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany nabył prawo do tego zasiłku. Jak stanowi ust. 4 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Przy czym, zgodnie z ust. 6, na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Osoba ubiegająca się o emeryturę lub rentę musi zatem wykazać wysokość przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, a jeżeli była pracownikiem – wysokość wynagrodzenia. Za podstawę wymiaru emerytury przyjmuje się kwotę udowodnioną przez zainteresowanego, która niekoniecznie musi odpowiadać wysokości faktycznie uzyskanego wynagrodzenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 8 sierpnia 2006 r., IUK 27/06, OSNP 2007/15-16/235).

Prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość (art. 114 ust. 1 w/w ustawy).

Z kolei jak stanowi art. 111 ust. 1 w/w ustawy, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek

o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty,
z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty – a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Sąd meriti zwrócił uwagę na to, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem i utartą praktyką w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, a także kapitału początkowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342). W postępowaniu sądowym mogą być więc przeprowadzone dowody z innych dokumentów niż wymienione w § 21 ust. 1 rozporządzenia. W sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w postępowaniu sądowym zgodnie z treścią art. 473 k.p.c. nie stosuje się także przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron. W postępowaniu przed sądem, także wówczas, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych, fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 r., sygn. akt III AUa 105/97, Apel-W-wa, 1997/2/7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku III AUr 294/93, PS-wkł. 1994/3/6). Artykuł 6 k.c. zawiera w swej treści zasadę, zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na ubezpieczonym, spoczywa obowiązek przedłożenia w organie rentowym dokumentów niezbędnych nie tylko do przyznania prawa do świadczenia, ale również mających wpływ na jego wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001 r. II UKN 297/00).

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy wskazał, iż w jego ocenie ubezpieczony wykazał, że w okresie od 05.09.1966 r. do 29.04.1970 r. jego wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 4,50 zł/h

(z wyłączeniem okresu trwania służby wojskowej), a od 30.04.1970 r. do 30.09.1972 r. - 8 zł/ h. Powyższe wynikało bezpośrednio z umowy o pracę ubezpieczonego

w Przedsiębiorstwie (...) w S. oraz protokołu weryfikacji z dnia 30.04.1970 r. Okoliczności te potwierdził również ubezpieczony, zeznając, że po zakończeniu służby wojskowej jego zarobki wzrosły. Jak ustalił Sąd, ubezpieczony odbywał służbę wojskową do dnia 11.04.1970 r. Treść w/w dokumentów pozostaje zatem zbieżna z zeznaniami ubezpieczonego. Jednocześnie wobec treści zaświadczenia z dnia 4.11.1972 r. Sąd pierwszej instancji przyjął, że wynagrodzenie ubezpieczonego za październik 1972 r. wyniosło 3.800,00 zł. Zaświadczenie to zostało wydane po ustaniu okresu zatrudnienia, dlatego też zdaniem Sądu pozwalało ono na ustalenie wyłącznie wynagrodzenia za ostatni miesiąc pracy ubezpieczonego.

Ponadto po dokonaniu analizy zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd orzekający ustalił, iż od 09.11.1972 r. do 30.04.1973 r. godzinowa stawka wynagrodzenia ubezpieczonego wynosiła 9,50 zł. Natomiast od 01.05.1973 r. do 30.09.1974 r. wynosiła 12,00 zł na godzinę. Po czym od 01.10.1974 r. do 14.12.1974 r. wyrażała się kwotą 13,50 zł na godzinę. Dokonując tych ustaleń, Sąd Okręgowy oparł się na zaświadczeniu kwalifikacyjnym z dnia 21.11.1972 r., zaświadczeniu kwalifikacyjnym z dnia 1.05.1973 r., podaniu ubezpieczonego z dnia 02.01.1974 r., zaświadczeniu kwalifikacyjnym z dnia 01.10.1974 r. oraz zaświadczeniu kwalifikacyjnym z dnia 22.10.1974 r. Powyższe dokumenty wprost wskazywały na godzinową wynagrodzenia zasadniczego ubezpieczonego.

Dokonując wyżej przedstawionych ustaleń, Sąd meriti kierował się powszechnie przyjętą zasadą, wynikającą również z zasad doświadczenia życiowego, że wynagrodzenie pracownika u danego pracodawcy wzrasta wraz ze stażem pracy i jedynie wyjątkowe okoliczności mogłyby przemawiać za jego obniżeniem. Kierując się takim założeniem, w ocenie Sądu Okręgowego należało przyjąć w w/w okresach stawki wynagrodzeń obowiązujące na przyszłość od dnia ich ustalenia do dnia ich zmiany czy też rozwiązania stosunku pracy. Brak było bowiem dowodów sugerujących,

że ubezpieczony wykonywał pracę nieprawidłowo, czy też wskazujących na inne okoliczności mogące skutkować obniżeniem jego wynagrodzenia.

Przechodząc do kolejnego spornego okresu, tj. od 4.06.1975 r. do 31.12.1975 r. kiedy ubezpieczony pozostawał zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w C. i pracował na budowie eksportowej w NRD, Sąd pierwszej instancji przyjął, że wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego za okres od dnia 04.06.1975 r. do dnia 30.11.1975 r. wynosiła 20.408,00 zł. Ustalenie to podzielił ubezpieczony.

Sąd Okręgowy w tym zakresie zważył, że podstawę wymiaru emerytury wnioskodawcy w okresach pracy za granicą, jako przypadających przed dniem 1 stycznia 1991 r. mogło stanowić wyłącznie wynagrodzenie zastępcze, o którym mowa w § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (t.j. Dz.U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia:

1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo

2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. – kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Sąd meriti wskazał, że w przedmiotowej sprawie bezspornym jest, iż za okresy pracy wnioskodawcy za granicą nie zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne w kraju. Podstawę ustalenia wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy za okresy zatrudnienia za granicą może zatem stanowić tylko i wyłącznie § 10 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. Przepis ten stanowi *lex specialis* względem przepisu § 8 tego rozporządzenia i tym samym wprowadza wyjątek od zasady, iż do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się wynagrodzenie w wysokości, w jakiej zostało wypłacone. Oznacza to, że w przypadku wykonywania przez ubezpieczonego pracy za granicą w okresie przed 1 stycznia 1991 r. nie ma możliwości uwzględnienia do podstawy wymiaru jego emerytury wynagrodzenia rzeczywiście uzyskiwanego, a jedynie wynagrodzenie zastępcze, to jest w kwocie wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 marca 2013r., III AUa 1504/12).

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wynagrodzenie zastępcze, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z akt osobowych ubezpieczonego oraz akt osobowych A. S. i Z. S.. Z akt osobowych ubezpieczonego wynikało, że przed wyjazdem na budowę eksportową ubezpieczony pracował stale jako zbrojarz. Z kolei Z. S. został zatrudniony w 1973 r. jako zbrojarz w Przedsiębiorstwie (...) w C., natomiast A. S. pracował tylko przez okres roku w okresie wyjazdu ubezpieczonego na budowę eksportową jako zbrojarz,

a przez pozostały okres pracy zajmował stanowisko betoniarza, betoniarza-zbrojarza oraz brukarza. Mając na uwadze, iż ubezpieczony również został zatrudniony na stanowisku zbrojarza, w ocenie Sądu pierwszej instancji analogicznie winno kształtować się jego wynagrodzenie, jak i Z. S.. A. S. zarówno przy zatrudnieniu, jak i w kolejnych okresach miał inną stawkę wynagrodzenia niż ubezpieczony i w związku ze zmianami stanowiska jego wynagrodzenie ustalone było w oparciu o różne stawki zaszeregowania. Ponadto, w ocenie Sądu orzekającego za przyjęciem wynagrodzenia Z. S., a nie A. S. przemawiał fakt, iż dokumenty znajdujące się w aktach osobowych Z. S. obejmowały dłuższy okres, tj. pozwalały na ustalenie wynagrodzenia ubezpieczonego w dłuższym okresie niż przy przyjęciu wynagrodzenia A. S..

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w oparciu o hipotetyczne wyliczenie organu rentowego wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego na podstawie wynagrodzenia Z. S. ustalił, że wynagrodzenie zastępcze ubezpieczonego od dnia 04.06.1975 r. do dnia 30.11.1975 r. wynosiło 20.408,00 zł.

Z kwotą tą zgodził się ubezpieczony.

Ostatecznie Sąd meriti uznał za zasadne twierdzenie ubezpieczonego, iż został pominięty przez pozwany organ rentowy okres od 01.01.1977 r. do 16.01.1977 r., czego nie kwestionował pozwany. Sąd pierwszej instancji zważył, iż na pominięcie w/w okresu wskazywał fakt, iż organ rentowy przyjął za rok 1977 wyłącznie wynagrodzenie za czas przebywania na budowie eksportowej, tj. od dnia 17.01.1977 r. Natomiast, jak wynikało z akt osobowych ubezpieczonego, we wcześniejszym okresie roku 1977 pracował on w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Kierownictwo (...) R.. Z uwagi na brak dowodów potwierdzających wysokość wynagrodzenia za okres od 01.01.1977 r. do 16.01.1977 r. Sąd przyjął wynagrodzenie minimalne.

Po uwzględnieniu wszystkich przedstawionych wyżej okoliczności, Sąd orzekający uznał, że wysokość świadczenia ubezpieczonego wynosi od 01.06.2014 r. - 1.544,91 zł brutto, po waloryzacji od dnia 01.03.2015 r. - 1.580,91 zł brutto, a od 01.03.2016 r. - 1.584,70 zł brutto.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy uznał stanowisko ubezpieczonego za nieuzasadnione i odwołania oddalił. Sąd ten podkreślił, że z założenia wszelkie hipotetyczne lub przybliżone dane, jakie można by wyprowadzić ze zgromadzonej dokumentacji oraz zeznań świadka są w tej mierze niewystarczające. Takie stanowisko wynika z ugruntowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego. I tak w wyroku z dnia 4 lipca 2007 r. sygn. akt I UK 36/07 Sąd Najwyższy wskazał na brak możliwości przeliczenia wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość premii uzyskiwanej przez ubezpieczonego. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia – oparte na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników – nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. Nadto Sąd Najwyższy podał, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań, które pozwalałyby na ustalenie wynagrodzenia, będącego bazą do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia, w sposób przybliżony lub prawdopodobny (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2007 r., sygn. akt III AUa 482/07).

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekający uznał za niezasadne m.in. przyjęcie, iż wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 3.800 zł miesięcznie, w okresie od dnia 05.09.1966 r. do dnia 31.10.1972 r., kiedy pozostawał zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w S., gdyż zaświadczenie to zostało wydane po zakończeniu stosunku pracy. W ocenie Sądu mogło dotyczyć z pewnością jedynie ostatniego miesiąca pracy. Nie ma pewności, czy wynagrodzenie to wyrażało się w/w kwotą przez cały okres zatrudnienia, w szczególności wobec zmieniających się stawek wynagrodzenia zasadniczego. Ponadto Sąd meriti nie uwzględnił również, iż w okresie od 18.09.1976 r. do 31.12.1976 r. wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 13,50 zł/h, jak wynikało ze świadectwa pracy. W świadectwie pracy została bowiem wskazana jedynie ostatnia stawka wynagrodzenia, a brak jest odniesienia do całego okresu pracy ubezpieczonego. Odnosząc się do okresu pracy ubezpieczonego w (...)

w W. od 01.08.1978 r. do 18.12.1978 r. Sąd pierwszej instancji wskazał, że nie mógł przyjąć, jak żądał tego ubezpieczony, iż jego wynagrodzenie wynosiło 4.600 zł, co potwierdzał wpis w legitymacji ubezpieczeniowej. Wpis w legitymacji ubezpieczeniowej dotyczył bowiem średniego wynagrodzenia, nie natomiast rzeczywistego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, iż zachodzą podstawy prawne do zmiany zaskarżonych decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego E. D. na kwotę 1544,91 zł przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 66,98% od 1 czerwca 2014 r. W pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołania zostały oddalone.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się organ rentowy, zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w wyniku błędnego przyjęcia, że ubezpieczony osiągał wynagrodzenia w latach: 1967 - 10.521,00 zł.; 1970 - 13.162,00 zł. ; 1971 -18.784.00 zł; 1972 - 19.646,00 zł. ; 1973 - 26.193,00 zł. ; 1975 - 32.439,00 zł. ; 1977 - 71.328,00 zł. – które to wysokości wynagrodzeń pozwoliły Sądowi na ustalenie wysokości emerytury ubezpieczonego na kwotę 1544.91 zł, przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy

wymiaru 66,98% od 1 czerwca 2014 r., pozostające w sprzeczności z treścią dokumentacji zawartej w przedłożonych do sprawy aktach organu rentowego, co skutkowało błędnym rozpoznaniem przez Sąd istoty sprawy,

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 111 oraz art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412).

Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania ubezpieczonego,

- zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

ewentualnie:

- uchylene zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelujący wskazał, że w toku postępowania sądowego, organ rentowy został przez Sąd kilkakrotnie zobowiązany do przedstawienia hipotetycznej wysokości świadczenia ubezpieczonego:

1. z przyjęciem wynagrodzenia zastępczego A. S. za 1975 r. zatrudnionego w charakterze zbrojarza w Polsce celem ustalenia dla ubezpieczonego wynagrodzenia zastępczego za okres pracy na budowie eksportowej w NRD od 04.06.1975 r. do 31.12.1975 r. (zobowiązanie z dnia 5.10.2015r.)

- w wykonaniu zobowiązania Sądu, wwpw został ustalony na poziomie 61,03 %, natomiast wysokość świadczenia po waloryzacji nadzień 01.03.2015r. wyniosła 1.511,73 zł,

2. z przyjęciem wynagrodzenia zastępczego Z. S. za lata 1975; 1976; 1977; 1978 celem ustalenia dla ubezpieczonego wynagrodzenia zastępczego za okres pracy od 04.06.1975 r. do 31.12.1975 r. (zobowiązanie z dnia 27.11.2015r.)

- w wykonaniu zobowiązania Sądu, wwpw został ustalony na poziomie 61,62 %, natomiast wysokość świadczenia po waloryzacji na dzień 01.03.2015 r. wyniosła 1518,59zł,

3. z uwzględnieniem wynagrodzenia w wysokości 3.800 zł za październik 1972 r.; wynagrodzenia obliczonego według stawki godzinowej 13,50 zł według normatywnego czasu pracy od 18.09.1976 r. do 16.01.1977 r.; wynagrodzenia zastępczego za okres pracy od 04.06.1975 r. do 31.12.1975 r. jak w zobowiązaniu z dnia 27.11.2015 r. (zobowiązanie z dnia 4.01.2016 r.)

- w wykonaniu powyższego zobowiązania Sądu, wwpw został ustalony na poziomie 62,58 %, natomiast wysokość świadczenia od 01.06.2014 r. - 1493,73 zł. brutto, a po waloryzacji na dzień 01.03.2015 r. wyniosła 1.529,73 zł,

4. z uwzględnieniem wynagrodzenia obliczonego według stawki godzinowej 4,50 zł według normatywnego czasu pracy od 5.05.1966 r. do 29.04.1970 r. oraz od stawki godzinowej 8 złotych według normatywnego czasu pracy od 30.04.1970 r. do 30.09.1972 r. (z wyłączeniem okresu odbywania służby wojskowej); z uwzględnieniem wynagrodzenia w wysokości 3.800 zł za październik 1972 r.; z przyjęciem wynagrodzenia zastępczego za okres od 04.06.1975 r. do 30.11.1975 r.; wynagrodzenia minimalnego za okres od 01.01.1977 r. do 17.01.1977 r. (zobowiązanie z dnia 16.02.2016 r. i 24.02.2016 r.)

- w wykonaniu powyższego zobowiązania Sądu, wwpw został ustalony na poziomie 64,92 %), natomiast wysokość świadczenia od 01.06.2014 r. - 1.520,96 zł brutto, a po waloryzacji na dzień 01.03.2015r. wyniosła 1.556,96 zł,

5. do przyjęcia wynagrodzeń jak w zobowiązaniu z 16.02.2016 r. oraz dodatkowo z uwzględnieniem wynagrodzenia w wysokości 9,50 zł na godzinę w okresie od 01.01.1973 r. do 30.04.1973 r. w wysokości 12 zł za godzinę w okresie 01.05.1973 r. do 31.12.1973 r. według normatywnego czasu pracy,

- w wykonaniu powyższego zobowiązania Sądu, wppv wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu został ustalony na poziomie 66,98 %, natomiast wysokość świadczenia od 01.06.2014 r. – 1.544,91 zł brutto, a po waloryzacji na dzień 01.03.2015 r. wyniosła 1.580,91 zł brutto, od 01.03.2016 r. – 1.584,70 zł.

Skarżący zakwestionował ustalenia Sądu pierwszej instancji stwierdzając, iż brak było podstaw do uwzględnienia wynagrodzenia w wysokości 3.800,00 zł za miesiąc październik 1972 r. na podstawie zaświadczenia z dnia 4.11.1972 r., albowiem nie wynikało z niego w jakim okresie ubezpieczony osiągał wynagrodzenie we wskazanej kwocie. Ponadto apelujący podniósł, że Sąd Okręgowy, przyjmując wynagrodzenie zastępcze Z.S. za lata 1975; 1976; 1977; 1978 w celu ustalenia dla ubezpieczonego wynagrodzenia zastępczego za okres pracy od 04.06.1975 r. do 31.12.1975 r. stwierdził, że wysokość wynagrodzenia zastępczego wynosiła 20.408,00 zł i nakazał w wyroku ustalenie wysokości świadczenia poczynając od dnia 1 czerwca 2014 r.

Następnie, skarżący wskazał, że zgodnie z przepisem art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Rozporządzeniem regulującym sporne kwestie w niniejszej sprawie było rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.). Zgodnie z przepisem § 21 pkt 1 cytowanego rozporządzenia, środkiem dowodowym, stwierdzającym okresy zatrudnienia, są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. Stosownie zaś do przepisu § 20 pkt 1 ww. rozporządzenia, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników jest zaświadczenie zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (druk Rp-7) albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków lub listy płac potwierdzone za zgodność z oryginałem, z których wynikają poszczególne składniki wynagrodzeń.

Z treści przywołanych wyżej przepisów wynika, że to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedłożenia w organie rentowym dokumentów niezbędnych nie tylko do przyznania prawa do świadczenia, ale również mających wpływ na jego wysokość, zgodnie z regułami wynikającymi z art. 6 k.c. oraz 232 k.p.c. Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 marca 2001 r., w sprawie o sygn. akt II UKN 297/00 oraz Sąd Apelacyjny w Gdańsku (np. w sprawie o sygn. akt III AUa 2588/00

z dnia 28 czerwca 2001 r., III AUa 377/01 z dnia 23 października 2001 r., czy III AUa 1540/00 z dnia 12 grudnia 2000 r.).

Zatem mając powyższe na względzie, w ocenie apelującego, ewentualne prawo odwołującego się do przeliczenia emerytury w powyższy sposób należałoby uwzględnić od uprawomocnienia się wyroku, gdyż dopiero postępowanie dowodowe przeprowadzone przez sądem pozwoliłoby na uwzględnienie zarobków w ww. kwotach.

Nadto skarżący zakwestionował również przyjęte przez Sąd wynagrodzenia określone w aktach sprawy jedynie stawką godzinową z uwagi na brak danych dotyczących liczby faktycznie przepracowanych godzin w danym okresie na danym stanowisku.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wniósł o jej oddalenie w całości, wskazując, że Sąd dokonał prawidłowej oceny przedstawionych w sprawie dowodów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy, wydając zaskarżony wyrok, wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy, przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe oraz dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w granicach zasad logiki formalnej i doświadczenia życiowego, zgodnie ze swobodną oceną dowodów w myśl art. 233 § 1 k.p.c., a następnie wydał trafny, odpowiadający prawu wyrok. Sąd orzekający wskazał w pisemnych motywach wyroku, jaki stan faktyczny oraz prawny stał się podstawą jego rozstrzygnięcia oraz podał, na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu, stosując przy tym prawidłową wykładnię przepisów prawnych mających zastosowanie w niniejszej sprawie. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należycie umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd Apelacyjny przyjmuje za własną, w pełni podzielając wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd Apelacyjny nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, lex nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, lex nr 558303).

Ustosunkowując się do zarzutów podniesionych w apelacji, Sąd odwoławczy stwierdza, iż skarżący nie przedstawił jakichkolwiek miarodajnych dowodów, które skutecznie podważyłyby ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji. Co do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny wskazuje, że swobodna sędziowska ocena dowodów może być podważona jedynie wówczas, gdyby okazała się rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 lutego 2002 r., II UKN 43/01, Lex nr 560561). Przyznanie sądowi w art. 233 § 1 k.p.c. prawa do swobodnej oceny dowodów oznacza, że do sądu należy wybór określonych środków dowodowych według mocy ich oddziaływania na przekonanie sędziowskie oraz prawo do ich oceny, która mimo że jest oceną swobodną, to jednak nie może pozostawać w sprzeczności z regułami logicznego rozumowania i wnioskowania oraz z zasadami doświadczenia życiowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2002 r., I PKN 848/00, Lex nr 560529). Tylko zatem w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyr. SA w Lublinie z 27 września 2012 r., III AUa 758/12, Lex nr 1223279).

W treści uzasadnienia apelacji skarżący zakwestionował ustalenia Sądu Okręgowego, stwierdzając, iż brak było podstaw do uwzględnienia wynagrodzenia

w wysokości 3.800,00 zł za miesiąc październik 1972 r. na podstawie zaświadczenia

z dnia 4 listopada 1972 r., bowiem nie wynikało z niego w jakim okresie ubezpieczony osiągał wynagrodzenie we wskazanej kwocie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że z uwagi na to, iż wskazane zaświadczenie zostało wydane już po ustaniu okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w S., na jego podstawie możliwym było ustalenie wyłącznie wynagrodzenia za ostatni miesiąc pracy ubezpieczonego, tj. za październik 1972 r. Zważywszy na okoliczność, iż stosunek pracy ubezpieczonego ustał w dniu 31 października 1972 r., a zaświadczenie wydano w dniu 4 listopada 1972 r., zaś w jego treści brak jest wzmianki o tym, że dotyczy ono wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego przez cały okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie, a co więcej – jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – ubezpieczony otrzymywał we wcześniejszym okresie zatrudnienia wynagrodzenie w stawce godzinowej, stwierdzić należy, iż zaświadczenie z całą pewnością dotyczyć musi wynagrodzenia uzyskiwanego w ostatnim miesiącu pracy E. D. w Przedsiębiorstwie (...) w S..

W dalszej kolejności apelujący podniósł, że Sąd Okręgowy, przyjmując wynagrodzenie Z. S. za lata 1975, 1976, 1977, 1978 w celu ustalenia dla ubezpieczonego wynagrodzenia zastępczego za okres pracy od 4 czerwca 1975 r. do 31 grudnia 1975 r. stwierdził, iż wysokość wynagrodzenia zastępczego wynosiła 20.408,00 zł i nakazał w wyroku ustalenie wysokości świadczenia, poczynając od dnia 1 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny zważył, iż organ rentowy nie przedstawił jakiegokolwiek argumentacji, podważającej powyższe ustalenia Sądu pierwszej instancji, poprzestając jedynie na przytoczeniu treści przepisów art. 116 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, § 20 pkt 1 i § 21 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. 1983 nr 10 poz. 49) oraz art. 6 k.c. i art. 232

k.p.c., z których wynika, że to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedłożenia w organie rentowym dokumentów niezbędnych nie tylko do przyznania prawa do świadczenia, ale również mających wpływ na jego wysokość. Ponadto skarżący stwierdził, że ewentualne prawo odwołującego się do przeliczenia emerytury w powyższy sposób należałoby uwzględnić od uprawomocnienia się wyroku, gdyż dopiero postępowanie dowodowe przeprowadzone przez sąd pozwoliłoby na uwzględnienie zarobków w ww. kwotach. W ocenie Sądu odwoławczego nie można zgodzić się z apelującym, bowiem Sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące i wnikliwe postępowanie dowodowe na okoliczność wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych przez ubezpieczonego w spornych okresach zatrudnienia. W szczególności, Sąd Okręgowy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wynagrodzenie zastępcze za okres od 4 czerwca 1975 r. do 31 grudnia 1975 r. dopuścił dowód z akt osobowych ubezpieczonego oraz akt osobowych A. S. i Z. S.. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił dlaczego uznał, iż wynagrodzenie E. D. winno kształtować się tak, jak wynagrodzenie Z. S.. Ubezpieczony, podobnie jak Z. S., pracował jako zbrojarz w Przedsiębiorstwie (...) w C., nadto, dokumenty znajdujące się w aktach osobowych Z. S. obejmowały dłuższy okres, niż dokumenty znajdujące się w aktach A. S., w związku z czym możliwym było ustalenie wynagrodzenia ubezpieczonego w dłuższym okresie zatrudnienia. Ponadto nic nie stało na przeszkodzie (a wręcz był to obowiązek organu rentowego) aby przed wydaniem decyzji organ rentowy wezwał ubezpieczonego do złożenia dodatkowej dokumentacji lub do wskazania zarobków innych osób celem ustalenia wysokości wynagrodzenia zastępczego.

Skarżący zakwestionował również przyjęte przez Sąd Okręgowy wynagrodzenia określone w aktach sprawy jedynie stawką godzinową, z uwagi na brak danych dotyczących ilości faktycznie przepracowanych godzin w danym okresie na danym stanowisku. Sąd Apelacyjny w tym miejscu zauważa, że przyjęte przez Sąd pierwszej instancji wynagrodzenia określone stawką godzinową zostały wyliczone przez organ rentowy w wykonaniu zobowiązania tego Sądu z dnia 13 maja 2016 r. przy przyjęciu minimalnej liczby godzin. W piśmie ZUS z dnia 18 maja 2016 r. wskazano, że hipotetyczny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia oraz hipotetyczna wysokość świadczenia zostały ustalone, „(...) przyjmując wynagrodzenia obliczone według stawki godzinowej 9,50 zł według normatywnego czasu pracy od 01.01.1973 r. do 30.04.1973 r. oraz od stawki godzinowej 12 zł według normatywnego czasu pracy od 01.05.1973 r. do 31.12.1973 r. oraz przyjmując wynagrodzenia jak w zobowiązaniu z dnia 16.02.2016 r. (...)”.

Reasumując, zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy zasadnie uznał, iż w przedmiotowej sprawie zachodziły podstawy prawne do zmiany zaskarżonych decyzji organu rentowego z dnia 13 sierpnia 2014 r. oraz z dnia 28 stycznia 2015 r.

i ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego E. D. na kwotę 1.544,91 zł przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 66,98 % od 1 czerwca 2014 r. Zarzuty zgłaszane przez organ rentowy, dotyczące w szczególności nieprawidłowego wyliczenia wysokości uzyskiwanego przez ubezpieczonego wynagrodzenia w spornym okresie zatrudnienia, jako nieuzasadnione, nie zasługiwały na uwzględnienie.

Z powyższych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska SSO (del.) Gabriela Horodnicka-

Stelmaszczuk